

opgaven- en werkboek

Henk Fuchs

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1e druk

Noordhoff Uitgevers

SPD

Geconsolideerde jaarrekening
Opgaven- en werkboek

Geconsolideerde jaarrekening

Opgaven- en werkboek

Henk Fuchs

Eerste druk

Noordhoff Uitgevers Groningen/Houten

Opmaak binnenwerk: Zefier tekstverwerking, Breda
Ontwerp omslag: Dorèl en anderen, Groningen

Eventuele op- en aanmerkingen over deze of andere uitgaven kunt u richten aan: Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen, e-mail: info@noordhoff.nl

0 1 2 3 4 5 / 13 12 11 10 09

© 2009 Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Houten, The Netherlands.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veelevoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/reprorecht). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photo-copying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

ISBN (ebook) 978-90-01-84831-6
ISBN 978-90-01-77821-7
NUR 786

Woord vooraf

Geconsolideerde jaarrekening is het derde deel van de nieuwe driedelige serie, die bestemd is voor studenten die zich voorbereiden op het vak bedrijfsadministratie bij het SPD-examen.

De driedelige serie bestaat uit

- deel 1: Jaarrekening.
- deel 2: Fiscale jaarrekening.
- deel 3: Geconsolideerde jaarrekening.

Elk deel in de nieuwe serie bevat precies de stof die in de overeenkomstige zitting – te beginnen najaar 2009 – op basis van het nieuwe examenprogramma wordt geëxamineerd.

De uitgave *Geconsolideerde jaarrekening, Opgaven- en werkboek* bevat:

- *Opgaven* bij de hoofdstukken 1 t/m 14 in het tekstboek.
Per hoofdstuk zijn de opgaven ingedeeld naar de paragrafen van het tekstboek.
Bij de opgaven zijn drie categorieën te onderscheiden:
  - Elementaire opgaven.
  - Opgaven van hoger niveau, waarin naast stof uit het betrokken hoofdstuk vaak ook stof uit voorgaande hoofdstukken aan de orde komt. De nummers van deze opgaven zijn voorzien van één sterretje (*).
  - Opgaven op examenniveau. Dit zijn SPD-examenopgaven uit recente jaren, zo nodig aangepast aan het nieuwe examenprogramma SPD. De nummers van deze opgaven zijn voorzien van twee sterretjes (**).
- *Werkbladen* voor het uitwerken van een deel van de opgaven. Van een opgave waarvoor uitwerkingenbladen zijn voorzien, heeft het opgavenummer een gearceerde achtergrond.
Door gebruik te maken van werkbladen kan het tempo bij het uitwerken van de opgaven worden verhoogd, terwijl daarnaast een geordend geheel van uitwerkingen ontstaat.

Voor gebruikers die hun eigen uitwerkingen willen vergelijken met de standaarduitwerkingen, verschijnt bij dit opgaven- en werkboek: *Geconsolideerde jaarrekening, Uitwerkingen opgaven*.

Opmerkingen over de inhoud van deze uitgave die kunnen leiden tot verbeteringen in een volgende druk, zal ik in dank ontvangen.

Mag ik u daarom vragen uw op- en aanmerkingen door te geven aan de uitgever?

Het adres is:

Noordhoff Uitgevers bv,
Afdeling Hoger Onderwijs,
Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen.

E-mail kunt u richten aan:
info@noordhoff.nl

Ook rechtstreeks contact met mij stel ik op prijs. Daartoe mijn e-mailadres: scripta@telenet.be

Breda, zomer 2009
Henk Fuchs

Inhoud

1	Geconsolideerde jaarrekening	1
2	Consolidatie bij 100%-belang	3
3	Consolidatie bij derdenbelang	7
4	Waardering van deelnemingen volgens vermogensmutatiemethode	12
5	Waardering van deelnemingen op verkrijgingsprijs en actuele waarde	19
6	Consolidatie bij downstream-sales – waardering deelneming volgens vermogensmutatiemethode	27
7	Consolidatie bij downstream-sales – waardering deelneming op verkrijgingsprijs	34
8	Consolidatie bij upstream-sales – waardering deelneming volgens vermogensmutatiemethode	39
9	Consolidatie bij upstream-sales – waardering deelneming op verkrijgingsprijs	46
10	Sidestream-sales en combinaties van downstream-, sidestream- en upstream-sales	52
11	Nadere bijzonderheden over consolidatie	59
12	Geconsolideerd kasstroomoverzicht	64
13	Overzicht totaalresultaat rechtspersoon	72
14	Zelfstandige filiaalboekhouding	76
	Werkbladen	87

1

Geconsolideerde jaarrekening

- 1.1 § 1.1 In het kader van financieel-economische relaties die ondernemingen onderling kunnen hebben, onderscheiden we:
- 1 de deelneming;
  - 2 de dochtermaatschappij;
  - 3 de groepsmaatschappij;
  - 4 de overheerste rechtspersoon.
- a Geef van elk van deze begrippen een omschrijving.
b Wanneer is een deelneming geen dochtermaatschappij?
c Wanneer is een groepsmaatschappij geen deelneming?
d Wanneer kunnen we spreken over een deelneming in een kapitaalvennootschap en wanneer over een deelneming in een personenvennootschap?
e Wat verstaan we onder Dutch GAAP?
f Welke begrippen gebruikt de IASB in het kader van de financieel-economische relaties die ondernemingen kunnen hebben?
- 1.2 § 1.2 a Wat is een geconsolideerde jaarrekening?
b Bij het samenstellen van een geconsolideerde jaarrekening vinden allerlei eliminaties plaats. Geef hiervan enkele voorbeelden.
c Maak duidelijk dat de samenstelling van het groepsvermogen in actief- en passiefposten beter kan worden weergegeven met behulp van een geconsolideerde balans dan met de enkelvoudige balans van de moedermaatschappij.
d Maak duidelijk dat de afleiding van het groepsresultaat uit de posten van baten en lasten beter kan worden weergegeven met behulp van een geconsolideerde winst-en-verliesrekening dan met de enkelvoudige winst-en-verliesrekening van de moedermaatschappij.
- 1.3 § 1.2 Adelaar NV vormt met dochtermaatschappij Bever BV en Coyote BV een economische eenheid, waarbij de vermelde rechtspersonen organisatorisch met elkaar zijn verbonden. Adelaar NV heeft op 1 januari 2008 als duurzaam aan te merken belangen in dochtermaatschappijen Bever BV en Coyote BV van respectievelijk 40% en 60%. Verder is gegeven dat Adelaar NV een duurzaam belang van 20% heeft in Das BV.
- Gevraagd*
Geef gemotiveerd aan op welke wijze de jaarrekening van Bever BV, Coyote BV en Das BV in de geconsolideerde jaarrekening (balans en winst-en-verliesrekening) van de Adelaargroep moeten worden opgenomen.
NB Toepassen: De Nederlandse wet- en regelgeving = Dutch GAAP.
- 1.4 § 1.2 a Moet een dochtermaatschappij die niet kan worden aangemerkt als groepsmaatschappij, in de geconsolideerde jaarrekening van de groep worden betrokken?
b Geef uw oordeel over de vraag of een onderneming die wel als groepsmaatschappij maar niet als deelneming kan worden gezien, moet worden meegeconsolideerd in de geconsolideerde jaarrekening.
c Wat wordt bedoeld met de uitspraak: 'In de huidige wettelijke bepalingen in het BW is voor de vraag of een kapitaalparticipatie in de consolidatie moet worden betrokken de beslissende zeggenschap (centrale leiding) een belangrijke rol gaan spelen'.

- d** NV A bezit 60% van de aandelen van BV B en 25% van de aandelen van BV C. BV B bezit 35% van de aandelen van BV C.
Dient BV C als dochtermaatschappij van NV A en NV B te worden beschouwd, als:
- 1 het kapitaals criterium wordt gehanteerd;
  - 2 het criterium zeggenschap wordt gehanteerd?
NB Motiveer de antwoorden met berekeningen.
  - 3 Dient NV A bij de consolidatie BV C te betrekken?
- e** Neem aan dat in de situatie beschreven onder **d** BV B en BV C in de consolidatie worden betrokken.
Voor welke percentages worden de belangen in BV B en BV C meegeconsolideerd?
- f** BV A heeft 40% van het geplaatst kapitaal van BV C verschaft. BV B heeft 20% van het kapitaal van BV C verschaft. De resterende 40% van het kapitaal van BV C is in handen van diverse particuliere aandeelhouders. BV A en BV B zijn groepsmaatschappijen.
- 1 Is BV C een dochtermaatschappij van BV A?
  - 2 Is BV C een dochtermaatschappij van BV B?
- g** Wat wordt bedoeld met 'vrijstelling van deelconsolidatie voor tussenholdings'?
- h** Welke procedure wordt doorgaans bij de balans- en de resultatenconsolidatie toegepast met betrekking tot de balans en de winst-en-verliesrekening van een te consolideren belang dat in de loop van het verslagjaar wordt verworven of waarvoor het voornemen ontstaat om ze op termijn af te stoten?